

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@beekdaelen.nl>
Verzonden: donderdag 3 april 2025 10:55
Aan: Vlokhoven van, Jeroen
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Ideeën stikstof Z-L gemeenten t.b.v. Limburgs Offensief Stikstof t.b.v. BO PLC 07-04 a.s.
Bijlagen: 20250401 JvV, prv bouwstenen LOS tbv PLC 0304.docx

Beste Jeroen,

Zoals zojuist in de PLC aangegeven bij deze een aantal ideeën vanuit de Z-L gemeenten t.a.v. stikstof, betreffende een samenvatting uit de visie [Perspectief in Zuid-Limburg, een gemeentelijke visie op de transitie van het landelijk gebied](#) en laatst ook ingebracht bij de VNG t.b.v. de Ministeriële commissie stikstof.

Nu naar jou gestuurd t.b.v. bijgevoegd concept Limburgs Offensief Stikstof, dat a.s. maandag 07-04 in het BO PLC aan de orde komt.

Gelieve deze e-mail ook door te sturen naar de heren van RHDHV, waar ik even geen mailadres van heb.

Bij voorbaat dank.

- **Verminder uitstoot stikstof door stimulering extensivering agrarische bedrijven en kringlooplandbouw:**
 - verlaging aantal dieren per ha door verhoging areaal via langjarige afspraken met onder meer TBO's;
 - stimulering omvorming agrarische grond naar natuurgrond; dan dus minder of geen bemesting meer. In Limburg betreft de opgave nog meerdere honderden ha's. Meer agrariërs zullen de stap zetten indien langjarig toekomstperspectief kan worden geboden. Zie ook de recente discussies over langjarige afspraken in kader van agrarisch natuurbeheer;
 - stimuleer kruidenrijk grasland, waarbij vlinderbloemigen stikstof uit de lucht binden, waardoor minder bemesting nodig is. Voorbeeld: [Stimuleringsactie 1.001 ha kruidenrijk grasland](#);
 - stimuleer het beschikbaar stellen van gronden van (semi-)overheden beschikbaar aan natuurinclusieve grondgebonden veehouderij;
 - stimuleer natuurinclusieve landbouw en kringlooplandbouw. Maak een deel van de landelijke 500 miljoen voor agrarisch natuurbeheer beschikbaar voor directe zones rond N2000-gebieden;
 - verhoog het toekomstperspectief van extensieve agrarische bedrijven via inzet van instrument grondbank;
- **Stimuleer innovatie binnen de landbouw:**
 - in stalsystemen: creëer draagvlak en ruimte en schep vertrouwen, door via praktijkmetingen in pilots aan te tonen wat werkelijke emissie van een bepaald stalstelsel is. Vb. melkveebedrijf in Leudal. Draag best practices uit en stimuleer andere agrariërs om hiermee aan de slag te gaan;
 - via het voerspoor: maak gebruik van [Netwerk Praktijkbedrijven](#) veehouderij: agrariërs beproeven methoden, wisselen ervaringen uit en leren van elkaar;

- via alternatieve teelten en teeltmethoden. Zo willen wij, onder meer in kader van Regiodeal Westelijk Zuid-Limburg tranche 6, de mogelijkheden bekijken van toepassing van biobased teelten. Deze kunnen de volgende voordelen hebben:
 - vast houden van grond en voorkomen van erosie in hellende gebieden. Dit effect wordt versterkt indien het langjarige teelten betreft;
 - vermindering gebruik mest, kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen, wat een gunstig effect heeft voor stikstofemissie en -uitspoeling en biodiversiteit. Zeker wanneer dit soort teelten plaatsvinden in de nabijheid (bovenstrooms) van Natura 2000-gebieden;
 - nieuwe verdienmodellen voor een duurzame, toekomstgerichte landbouw;
 - leveren bijdrage aan circulaire economie, een van de drie speerpunten in de [Agenda Zuid-Limburg](#), het door zowel gemeenten, provincie als rijk erkende beleidsperspectief voor de regio Zuid-Limburg;
- **Maak kunstmestvervanging door dierlijke mest mogelijk:**
 - toepassing van Renure heeft nog een aantal (juridische) hobbels te doorlopen. Zie ter illustratie a.u.b. [bijgevoegd artikel](#);
- **Laat toekomstige opkoopregelingen meer aansluiten bij de praktijk:**
 - vergroten animo door creëren mogelijkheden tot herbestemming Vrijkomende Agrarische Bedrijfsgebouwen (VAB's);
 - tussenvorm: maak ook gedeeltelijke opkoop mogelijk: volledig stoppen is voor een groot aantal agrarische bedrijven een brug te ver; met gedeeltelijk stoppen wordt meer stikstofwinst geboekt dan met niet stoppen;
- **Creëer bufferzones rond Natura 2000 – gebieden:**
 - niet via dwingend, regulerend beleid, maar via stimulerend beleid;
- **Stimuleer behoud grasland, op hellingen en rondom Natura 2000-gebieden (bufferzones):**
 - grasland beperkt uitspoeling van nitraat;
 - grasland op hellingen voorkomt erosie (runoff) van grond met nutriënten;
 - maak langjarige afspraken met agrariërs, al of niet via Kwalitatieve Verplichting;
 - stimuleer beweiding;
- **Zorg voor een klimaatadaptieve inrichting van landschap**
 - mede om uitspoeling richting kwetsbare natuur te voorkomen;
 - stimuleer aanleg en langjarig beheer van landschapselementen, zeker in hellende gebieden;
- **Voorkom lozingen uit riooloverstorten**
 - een belangrijke bron van stikstof richting zowel oppervlakte- als grondwater;
- **Maak afspraken met het buitenland over stikstof**
 - niet alleen over emissie vanuit de lucht, maar ook over instroom via beken. Zo is een aantal beken volgens buitenlandse normen niet vervuild, maar zodra zij Nederland binnenstromen betreft het vervuild oppervlaktewater;
 - met België (zowel Vlaanderen, Wallonië als klein gedeelte Duitssprachige Gemeinschaft, nabij Vaals) en Duitsland;
- **Geef duidelijkheid over reductie-opgaven voor alle sectoren**
 - lees: zoek ook stikstofemissie- en depositiewinst in andere sectoren dan landbouw;
- **Zorg voor consistent en duidelijk overheidsbeleid**
 - zodat ondernemers ook kunnen en durven te investeren in lange termijn oplossingen.
- **Zorg voor uitvoeringskracht in capaciteit en middelen**
 - het moge duidelijk zijn dat er vele ideeën zijn, echter middelen zijn nodig voor zowel inhoud als proces (incl. kennisuitwisseling en uitrollen beste practices).

‘Disclaimer’

Niet alle maatregelen zullen even 'acute' reductie van stikstofemissie realiseren. Echter dat is bij een groot deel van de maatregelen in het LOS en in de projecten die vandaag in de PLC worden besproken, ook niet het geval.

Het is van belang dat we samen van de kant af komen en dat op meerdere sporen tegelijk wordt ingezet. Beter iets langzamer reduceren dan niet reduceren.

Voor vragen of als je verder van gedachten wil wisselen, ben ik uiteraard bereikbaar.

Groet,

■

Met vriendelijke groet,

ing. ■

Beleidsontwikkelaar Natuur en Landschap / projectleider Nuinhofwijk | Afdeling Ruimte | Gemeente Beekdaelen |
T 088-4502000 | E ■@beekdaelen.nl | W www.beekdaelen.nl |

Werkdagen: maandag t/m donderdag

Spaar papier – is het echt nodig dat u deze e-mail afdrukt?